

Guidekurs på Malungs folkhögskola

Guidekurs på Malungs folkhögskola

Kursen är planerad för tre träffar á fyra timmar och med en kortare introduktionskurs på Malungs folkhögskola. Den sista träffen kommer att vara på plats vid kvarnstensbrottet i Östra Utsjö.

Kursens mål

Kursens mål är att utbilda guider för att guida turister och intresserade i kvarnstensbrottet i Östra Utsjö i Malung och på det sättet sprida en historik om ett gammalt hantverk samt hur bygden varit beroende av denna binäring - att hugga kvarnsten ur berget och sälja vidare. För att sprida denna bygdehistoria finns flera olika sätt såsom olika presentationstekniker, gestaltning, dramatiska hållplatser under guidningen, berättelser och storytelling. Denna kurs kommer att fokusera på storytelling och gestaltning.

Fokus på storytelling och gestaltning

Storytelling handlar om mer än bara underhållning. Att berätta en trovärdig historia för den som lyssnar innebär inte att kommunikationsprocessen stannar efter detta. De som lyssnar blir själva berättare av historien och för den sedan vidare. På detta sätt uppstår en mun till mun kommunikation som sprids av andra. En plats, i detta fall, kvarnstensbrottet i Östra Utsjö (och Malung med omnejd), förknippas med dessa berättelser. Kvarnstensbrottet i Östra Utsjö har producerat kvarnstenar i olika storlekar sedan vikingatiden. Handel med kvarnstenar från Malung har pågått från cirka 700-talet fram till 1800-talet. Här finns massor med berättelser att föra vidare.

Kurslitteratur

Elfwendahl, M., 2001. Människor och kvarnstenar - exemplet Malung. Andrén, A m fl. (red.). *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*, s. 369-378. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. PDF

<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/M%C3%A4nniskor%20och%20kvarnstenar%202001.pdf>

Hampus, O., 1951. Kvarnstensbrytning i forna dagars Malung. Malungs hembygdsförening (red.). *Skinnarebygd, Malungs hembygdsförening årsbok 1951*, s. 82-87. PDF

<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstensbrytning%20i%20forna%20dagar%20Malung.pdf>

Kresten, P., Elfwendahl, M., 1994. Malung - en glömd kvarnstensmetropol. Kajsa Bondpä (red.). *Skinnarebygd, Malungs hembygdsförening årsbok 1994*, s. 10-28. PDF

<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Malung%20en%20glömd%20kvarnstensmetropol.pdf>

Kresten, P., Larsson, L., Larsson, L.-I., 1996. *Kvarnstenar från Malung samt en inventering av kvarnberget*. RAÅ 1-1996. PDF

<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstenar%20fr%C3%A5n%20Malung%20samt%20en%20inventering%20av%20Kvarnberget.pdf>

Mellquist Danielson, B., 2011. *Jakten på de försvunna stenarna*. Ben Kultur. (Finns att köpa på Malungs Bokhandel eller genom kursledaren).

Mellquist Danielson, B., 2016. *Guidehandledning - Guida i kvarnstensbrottet i Östra Utsjö i Malung*. PDF <http://en.calameo.com/read/0041043189aaafacd364b>

Olsson, E., 2015. *Malungs sista kvarnbergsgubbar*. Gagnef. PDF

Del 1 <http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Eskil%20MalungsSistaKvarnbergsgubbar-1.pdf>

Del 2 <http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Eskil%20MalungsSistaKvarnbergsgubbar-1001.pdf>

Pettersson, Täpp J-E., 1981. Malungsfolkets kvarnstenshuggning i äldre tid. Björklund, R. (red.). *Från Kulturdagarna i Bonäs Bygdegård den 23-24 juni 1980*, s. 85-97. PDF

<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstenshuggning%20Bon%C3%A5s%20Bygdeg%C3%A5rd%201980.pdf>

Pettersson, Täpp J-E, 1977. *Kvarnstenshuggning*. C-uppsats i etnologi. Uppsala universitet. PDF <http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstenshuggning%20TJEP%201977.pdf>

Zachrisson, T., 2014. *Rotary querns and bread – A social history of Iron Age Sweden*.

Department of Archaeology and Classical Studies, Stockholm University. PDF

<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Torun%20Zachrisson.pdf>

Kursens upplägg

Första träffen 4 timmar med paus i mitten:

Inför första träffen, läs:

- Mellquist Danielson, *Jakten på de försvunna stenarna*
- Elfwendahl, M., 2001. Människor och kvarnstenar - exemplet Malung
<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/M%C3%A4nniskor%20och%20kvarnstenar%202001.pdf>
- Hampus, O., 1951. Kvarnstensbrytning i forna dagars Malung. *Skinnarebygd, Malungs hembygdsförening årsbok 1951*
<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstensbrytning%20i%20forna%20dagars%20Malung.pdf>
- Olsson, E., 2015. *Malungs sista kvarnbergsgubbar*. Gagnef.
Del 1 <http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Eskil%20MalungsSistaKvarnbergsgubbar-1.pdf>
Del 2 <http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Eskil%20MalungsSistaKvarnbergsgubbar-1001.pdf>

Uppgift inför första träffen:

Ta ut en del del i ovan litteratur du tycker kan ligga till grund för en storytelling och gestaltning. Det kan vara en mening, fakta, ett föremål eller en berättelse som inspirerar dig och som du vill utveckla.

1. Du redovisar den del av text du blivit inspirerad av och nämner hur du vill utveckla och gestalta den.
2. Vi ser tillsammans en kort film där Christopher O`Reagan berättar under en stadsvandring i Stockholm gamla stan. Diskussion om gestaltning och storytelling utifrån filmen <https://www.youtube.com/watch?v=FxnaW1MxOM8>
3. Att gestalta och berätta för att fånga en publik. Hur kan man göra?
4. Du får i uppgift till nästa gång att bygga vidare på sin story och gestaltning.

Syftet med att deltagarna tar ut en del ur någon text är att få till en storytelling och gestaltning. X antal deltagare är lika med X olika berättelser med gestaltning som sedan kan användas när besökare guidas i kvarnstensbrottet.

Andra träffen 4 timmar med paus i mitten:

Inför andra träffen, läs:

- Kresten, P., Elfwendahl, M., 1994. Malung - en glömd kvarnstensmetropol. Kajsa Bondpä (red.). *Skinnarebygd, Malungs hembygdsförening årsbok 1994*, s. 10-28 <http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Malung%20en%20glömd%20kvarnstensmetropol.pdf>

- Kresten, P., Larsson, L., Larsson, L.-I., 1996. *Kvarnstenar från Malung samt en inventering av kvarnberget*. RAÄ 1-1996.
<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstenar%C3%A5n%20Malung%20samt%20en%20inventering%20av%20Kvarnberget.pdf>
- Pettersson, Täpp J-E., 1981. Malungsfolkets kvarnstenshuggning i äldre tid. Björklund, R. (red.). *Från Kulturdagarna i Bonäs Bygdegård den 23-24 juni 1980*, s. 85-97. PDF
<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstenshuggning%20Bon%C3%A4s%20Bygdeg%C3%A5rd%201980.pdf>
- Pettersson, Täpp J-E., 1977. *Kvarnstenshuggning*. C-uppsats i etnologi. Uppsala universitet.
<http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Kvarnstenshuggning%20TJEP%201977.pdf>
- Zachrisson, T., 2014. *Rotary querns and bread – A social history of Iron Age Sweden*. Department of Archaeology and Classical Studies, Stockholm University. PDF <http://quarnstensgrufvansvanner.se/onewebmedia/Torun%20Zachrisson.pdf>

Uppgift inför andra träffen:

Ta del av litteraturen ovan och bygg vidare utifrån fakta din storytelling och gestaltning.

1. Du berättar om din story och gestaltning. Tillsammans ger vi tips och råd utifrån fakta hur de kan utvecklas.
2. Se filmerna om dramatiserade stadsvandringar
<https://www.youtube.com/watch?v=daLa5n937Eo> och
<https://www.youtube.com/watch?v=YhCfJRRu0WM>
3. Diskussion om hur man kan dramatisera och berätta på olika sätt. Återkopplar till Eskil Olssons text om *Malungs sista kvarnbergsgubbar*. Hur kan man gestalta dem?
4. Du får i uppgift att göra klart din storytelling, gestaltning för att nästa gång guida gruppen i kvarnstensbrottet i Östra Utsjö.

Tredje träffen 4 timmar:

Inför tredje träffen: Förbered dig för att guida gruppen med din story och gestaltning i kvarnstensbrottet i Östra Utsjö. Du ska ha med dig lämpliga kläder (utklädd?) samt det som krävs för just din story och gestaltning. Sammanlagt kommer det bli nio stopp i kvarnstensbrottet med nio olika stories och gestaltningar av gruppen.

Uppgift inför tredje träffen:

Du ska under cirka 5-10 minuter guida gruppen med din story och gestaltning på en plats i kvarnstensbrottet. Du ska ha med dig det som krävs för att din story och gestaltning ska komma till rätta.

Vi avslutar med god mat och dryck i kvarnstensbrottet tillsammans.

Ordförande i Quarnstensgrufvans vänner Bente Mellquist Danielson